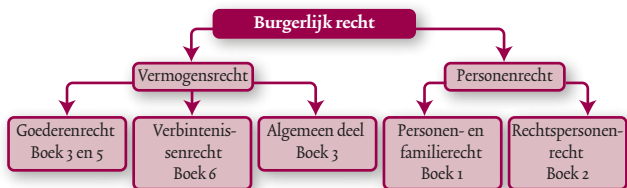

I Inleiding en algemene bepalingen

1 Plaatsbepaling van het rechtspersonenrecht

- De vereniging en de stichting zijn privaatrechtelijke rechtspersonen. Zij worden geregeld in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Boek 2 BW bevat het Nederlandse rechtspersonenrecht. Naast de vereniging en de stichting worden in Boek 2 BW ook de coöperatie, de onderlinge waarborgmaatschappij, de naamloze vennootschap en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid geregeld.
- Het rechtspersonenrecht maakt deel uit van het burgerlijk recht. Dit deel van het recht wordt ook wel aangeduid als privaatrecht of civiel recht. Het burgerlijk recht is onderverdeeld in het vermogensrecht en het personenrecht. Het vermogensrecht regelt de rechten en plichten die onderdeel van een vermogen zijn. Het vermogensrecht kan op zijn beurt weer worden onderverdeeld in het goederenrecht (Boeken 3 en 5 BW) en het verbintenissenrecht (Boek 6 BW). Naast het verbintenissenrecht en het goederenrecht geeft het Burgerlijk Wetboek nog een aantal algemene bepalingen. Deze bepalingen zijn zowel voor het verbintenissenrecht als het goederenrecht van belang en zijn opgenomen in Boek 3 BW.
- Het personenrecht omvat het personen- en familierecht (Boek 1 BW) en het rechtspersonenrecht (Boek 2 BW).

Figuur 1 **Onderverdeling burgerlijk recht**

- Boek 2 BW bestaat uit negen titels:
 - Titel 1: Algemene bepalingen
 - Titel 2: Verenigingen
 - Titel 3: Coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen
 - Titel 4: Naamloze vennootschappen
 - Titel 5: Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid
 - Titel 6: Stichtingen
 - Titel 7: Fusie en splitsing
 - Titel 8: Geschillenregeling en het recht van enquête
 - Titel 9: De jaarrekening en het jaarverslag

2 *Rechtspersoon en rechtspersoonlijkheid*

Rechtspersoon

In de artikelen 2:1 tot en met 3 BW wordt aangegeven aan welke organisaties de wet rechtspersoonlijkheid toekent. Boek 2 BW onderscheidt:

- de publiekrechtelijke rechtspersonen (art. 2:1 BW);

- de kerkgenootschappen en hun zelfstandige onderdelen en lichamen waarin zij zijn verenigd (art. 2:2 BW); en
- de privaatrechtelijke rechtspersonen (art. 2:3 BW; zie nr. 6).

Geen definities

- Boek 2 BW geeft geen definitie van de begrippen rechtspersoon en rechtspersoonlijkheid.
- De gangbare opvatting is dat van een rechtspersoon gesproken kan worden indien aan de navolgende eisen wordt voldaan:
 - er is sprake van een afgescheiden vermogen,
 - dat uitsluitend toekomt aan een organisatie,
 - welke organisatie een eigen doel heeft en een eigen leven leidt en
 - onafhankelijk is van de personen die deel uitmaken van die organisatie.
- De wet kent aan organisaties van personen rechtspersoonlijkheid toe wanneer deze aan bepaalde wettelijke voorwaarden voldoen. Deze rechtspersonen vormen een fictie van het recht. Een organisatie die aan de kenmerken van een van de in Boek 2 BW geregelde civielrechtelijke rechtspersonen voldoet, wordt door het recht herkend en erkend als een rechtspersoonlijkheid bezittende organisatie. Het effect van dit gegeven is dat zo'n rechtspersoon, waar het gaat om zijn positie in het vermogensrecht, gelijkgesteld wordt aan een natuurlijk persoon; een mens van vlees en bloed (art. 2:5 BW; zie nr. 4). Met andere woorden, een rechtspersoon is een drager van vermogensrechtelijke rechten en plichten, ook wel aangeduid als een rechtssubject.